

Ongedierte

Niet zo'n aardig woord, ongedierte, maar iedere moestuinder weet over wat voor dieren het gaat. Ongedierte: dat kunnen rupsen zijn die je koolplanten opeten, duiven die je plantjes uit de grond trekken, vogels die aan je aardbeien zitten, muizen die je kiemende bonen opeten... En dat zijn er nog maar een paar. Als je er bij stilstaat zinkt de moed je, bij de aanvang van het nieuwe tuinseizoen, soms in de schoenen. Toch valt het vaak mee. Het meeste ongedierte heeft vijanden. Zo worden de rupsen vaak gebruikt door sluipwespen die hun eitjes in de rups leggen, muizen worden wel gegeten door stootvogels en zo'n stootvogel verjaagt ook de duiven. In de natuur is het eten en gegeten worden. En natuurlijk kunnen we onze planten ook beschermen tegen belagers, bijvoorbeeld met behulp van insectengaas of een net.

Hoe komt het dat de overlast het ene jaar groter is dan het andere? Heel belangrijk is het weer op het moment dat er, bijvoorbeeld, eitjes gelegd of jongen geboren worden. Is het koud en nat dan redden veel nakomelingen het niet, bijvoorbeeld omdat er onvoldoende voedsel te vinden is. Ook schimmels zijn een grote bedreiging in een koud en nat seizoen omdat de jonge dieren kwetsbaar zijn en gevoelig voor invloeden van buitenaf...

Veel insecten zoeken 's winters een schuilplaats tegen de kou kruipen in het voorjaar weer vrolijk tevoorschijn, zoals ook dit lieveheersbeestje. (Foto: Martin van Genderen)

En een strenge winter?

Een strenge winter heeft niet veel invloed. Als de temperatuur gaat dalen zoeken dieren een beschut plekje, waardoor de meeste de kou kunnen overleven. Wordt het geleidelijk aan kouder dan zoeken ze een betere plek. Bijvoorbeeld wormen kruipen dan dieper de grond in. Overigens is een regenworm geen ongedierte. Wel funest zijn plotselinge temperatuurverschillen en weersveranderingen, omdat beestjes zich daar niet zo snel aan kunnen passen.

Overigens is het begrip 'ongedierte' niet zo aardig en zeker niet genuanceerd. Ieder dier heeft een eigen plek in de natuur. Maar daar denk je waarschijnlijk niet aan als je kool kaal gevreten wordt!

Biobeits

Dat er van alles misgaat in en met 'het milieu' weten we zo langzamerhand wel. Eerlijk is eerlijk: door de stroom berichten van de laatste jaren stomp je ook een beetje af, hoe verkeerd dat misschien ook is. Maar sommige mensen worden door milieuproblemen nog inventiever dan ze al zijn. Ze gaan onvermoeibaar op zoek naar nieuwe mogelijkheden die het milieu niet belasten. Zo heeft Xyhlo inmiddels een milieuvriendelijke houtbescherming, een biobeits, op de markt gebracht.

Natuurlijk gebruiken we op de moestuin allang geen gewolmaniseerd hout meer. Gelukkig is het ook niet meer te koop, maar de alternatieven waren en zijn ook niet altijd top. Nu deze biobeits op de markt is, is de keuze niet moeilijk meer: het werkt fantastisch, er zitten geen additieven en kunstmatige stoffen in en het gaat jaren langer mee dan gewone beits. Het enige 'nadeel' is misschien dat het alleen verkrijgbaar is een (wel prachtig!) mat zwart. De beits bestaat uit twee producten: een biologische coating op waterbasis met de beschermende schimmel *Aureobasidium pullulans* die verantwoordelijk is voor de kleur en lijnolie die dient als voeding voor de schimmel.

Een schimmel? Die willen we toch juist niet op onze pergola, schuur en schutting! Deze schimmel is ongevaarlijk, tast het hout niet aan, maar beschermt het. Er wordt een periode van 10 jaar genoemd! Kom daar eens om met je emmertje waterbeits! Wel is het nodig dat je je houtwerken een keer per jaar in de lijnolie zet om zo de schimmel van voldoende 'voeding' te voorzien. Kleine beschadigingen herstellen zichzelf dus 'bijtippen' is niet nodig. Op internet staan een paar voorbeelden van hout dat behandeld is met deze beits, onder andere het houtwerk van een zorgcentrum. Wát een prachtige uitstraling heeft deze biobeits en wat geeft het een goed gevoel dat je nu écht wat doet voor het milieu!

(zie www.xyhlo.com/doe-het-zelf-biobeits).

Inventieve alternatieven

Er zullen weinig boeren, tuinders en moestuinders zijn die voor de lol chemisch-synthetische (bestrijdings)middelen gebruiken op hun gewassen, alleen al om de kosten (middel, machines en arbeid). Het toelatingstraject voor middelen en hun toepassing worden strenger. Geen wonder dat er gezocht wordt naar alternatieven. Wetenschappers van Wageningen Universiteit hebben een schimmel 'ontwikkeld' die het gebruik van chemische middelen in kassen overbodig moet maken. De schimmel kan kolonies bladluizen infecteren waarna ze doodgaan. Sluipwespen zorgen ervoor dat de schimmelsporen door de kas verspreid worden. De schimmel is één van de innovaties van Wageningen Universiteit die de komende tijd uitgetest zullen worden (Bron: Stentor).